

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۲۰/۱۰/۰۳

لیکوالان: لیون پولادا او لیلیا پولادا Leon B. Poullada & Leila D.J Poullada
مترجم: عبدالباري جهاني

د افغانستان شاهي دولت او متحده ایالات

The Kingdom of Afghanistan and the United States: 1828-1973

نهمه برخه

دا کتاب د متحده ایالاتو مورخ او دیپلومات لیون پولادا او د هغه مېرمنی لیلیا پولادا لیکلی دی. که څه هم چې ټول کتاب د افغانستان او امریکاد اړیکو په اړه دی خو ځینې فصلونه یې د افغانستان له اوسنیو حالاتو سره مستقیم تړاو لري ما یې هغه د ترجمې لپاره انتخاب کړي دي. زه یقین لرم چې دا فصلونه به د افغانستان د تاریخ د علاقه مندانو او تاریخ د شاگردانو لپاره په زړه پوري وي.

اتم فصل

پوځي مرستې - لومړۍ برخه: اداري مشکلات

د افغانستان او امریکا مقاماتو د ۱۹۴۸ کال په اوږدو کې پر دې موضوع باندې نوري خبرې هم سره وکړې. امریکایانو ویل چې دوی به د افغانستان پر غوښتنه باندې غور وکړي؛ مگر په حقیقت کې دا موضوع همداسې بې نتیجې غځېدله او د وسلو د غوښتنې موضوع همداسې ناحله پاته وه. په دغه موده کې کانگریس د دوه اړخیز امنیت او له بهر سره د پوځي مرستو د پروگرامونو په باب غور کاوه او د افغانستان مسله هم د کانگریس د جریان بشپړېدلو ته معطله وه.

د ۱۹۴۹ کال د جون په میاشت کې، افغانستان دا خاموشي ماته کړه او سفارت ته یې اطلاع ورکړه چې دوی غواړي د وسلو د خریداری لپاره یو هیات وانشنګین ته واستوي. کله چې دا اطلاع وانشنګین ته ورسېده نو خارجه وزارت سمدستي په کابل کې سفارت ته اطلاع ورکړه چې افغانانو ته وویي چې د دغه راز هیات د لېرلو او د وسلو د خریداری په برخه کې له زیات فشار اچولو څخه لاس واخلي ځکه چې دا یو نامناسب وخت دی. یو خو په کانگریس کې د دوه اړخیز امنیت په باره کې فیصله نه ده سوې بل دا چې د افغانستان او پاکستان ترمنځ د اختلاف له امله شرایط نا مساعد دي.

په ۱۹۴۹ کال کې د دوه اړخیز امنیت لایحه قانون سو او عبارت یې داسې وو چې د دې قانون هدف له هغو هیوادونو سره پوځي مرستې کول دي چې د کمونیزم سره مقاومت کوي او دې عبارت افغانانو ته بیا یوه هیله ورپیدا کړه. د دوی په فکر افغانستان په هغه کم شمېر هیوادونو کې وو چې د روسانو د توپ خولې ته ولاړ وو. د هغه کال د اګسټ په میاشت کې په کابل کې د امریکا سفارت بیا دا مسله راپورته کړه او توصیه یې وکړه چې افغانستان ته باید د پوځي مرستو په برخه کې مثبت جواب ورکړه سي. د خارجه وزارت په پیغام کې راغلي وه چې د متحده ایالاتو د پوځي مرستو د پالیسی په باره کې د افغانستان بېخبري بنایي په هغوی کې دا احساس قوي کړی وي چې متحده ایالات د افغانستان له امنیت سره علاقه نه لري.

وانشنګین د اګسټ د میاشتي پر دوه ویشتمه جواب ورکړ:

«د پوځي مرستو د لایحې اصلي متن، چې تازه پاس سوی دی، هغو هیوادونو ته د پوځي مرستو ورکول منظوروي چې د کمونیستانو د یرغل په مقابل کې د دفاعي قوت غښتلي کېدل یې د متحده ایالاتو د گټو لپاره مهم وي. خو دغه ماده د لایحې له وروستي متن څخه لیرې سوه نو اوس یوازې ناټو، یونان، ترکیه، ایران، کوریا، فیلیپین او بل هر هغه هیواد چې له متحده ایالاتو سره په دسته جمعي دفاع او سیمه ایزو سازمانونو کې شاملیږي د دغو مرستو څخه کټه اخیستلای سي.»

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۴

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

که څه هم چې د افغانستان حکومت له خارجه وزارت سره، په دغه برخه کې، رسماً تماس نه دی نیولی او د افغانستان له خوا د پوځي مرستو هیڅ رسمي غوښتنه مور ته نه ده را رسېدلې. سفارت باید دا موضوع را پورته نه کړي بلکه په غیر رسمي توګه د افغانستان مقاماتو ته د کانګریس د فیصلي د محدودیتونو په باره کې اطلاع ورکړي. «
دغه له فرېبه ډک جواب د افغانستان د غوښتنې هیات هم غلط معرفي کړی دی. کله چې یو منل سوی سفیر د یوه وزیر په ملګرتوب له چا سره خبرې کوي او وایی چې خپل حکومت یې صلاحیت ورکړی دی چې د خارجه وزارت له مقاماتو سره خبرې وکړه، څوک به دغه راز یوه غوښتنه څرنگه غیر رسمي وبولي؟ افغانانو واقعاً فکر کړی وو چې دوی رسمي خبرې او رسمي غوښتنه کوي. پردې برسېره واشنگتن په دې نه پوهېدی چې افغانستان د پوځي مرستو په برخه کې له داسې لیست څخه ایستل کېږي چې په هغه کې ایران او ترکیه او اسلامي هیوادونه، چې له روسیې سره ګډ سرحد لري منل کېږي. دا خو په حقیقت کې د افغانانو غرور او حیثیت ته یو ګوزار دی.

د افغانستان حکومت، بیا هم په ډېره ارامې، دا تریخ غورپ پر ځان ومانه. دوی ته اوس هم په یاد وه چې امریکایانو د جنګ په دوران کې څرنگه د دوی اقتصاد له بحران څخه وژغوره. د هغه ښو احساساتو د وخت تجربه یې اوس هم په یاد وه او اوس یې لا هم د امریکا په ښه نیت باور درلود. کله چې د ۱۹۴۹ کال په وروستیو شپو کې داوود خان د دفاع وزیر سو نو د افغانستان لوی درستیز جنرال مستغني یې د امریکا سفارت ته واستاوه او سفیر ته یې پیغام ورکړ چې داوود خان غواړي ورسره وګوري او د پوځي مرستو په باره کې ورسره وږغیږي. جنرال غني دغه راز وویل چې افغانان له دې امله ډېر ناهیلې دي چې امریکا د دوی امنیتي اړتیاوو ته هیڅ توجه نه کوي. پوځي ائتله په جواب کې ورته وویل چې د امریکا حکومت ته په دې برخه کې رسمي غوښتنه نه ده رسېدلې او نه د افغانستان د وسله والو قواوو د اړتیاوو بشپړ لیست ورته رسېدلې دی.

کله چې داوود خان ته دا جواب ورسېدی نو هغه جنرال مستغني بیرته سفارت ته واستاوه او هغه ته یې وویل چې د ده ورور سردار نعیم په واشنگتن کې خارجه وزارت ته ورغلی وو او د پوځي مرستو بشپړ لیست یې هم ور وړی وو مګر د خارجه وزارت منفي جواب مایوس کړی وو. داوود خان پر دې خبرې ټینګار کړی وو چې افغانستان، د اروپا او ترکیې په تناسب، ډیرې لږ وسلې غواړي او د خپل وس سره سم به د ټولو هغو وسلو پیسې هم تادیه کړي چې ستاسې څخه یې ترلاسه کوي.

د امریکا سفارت د نظر د دغه تبادل په باب واشنگتن ته رپوټ ورکړ او توصیه یې وکړه:
د داخلي امنیت لپاره، د افغانانو غوښتنه پر ځای ده او افغانستان د متحده ایالاتو له هغې پالیسۍ سره برابر دی چې وایي په سیمه کې د دوستو هیوادونو له ثبات او خپلواکۍ سره مرسته کوي. دا به ښایي د خارجه وزارت هم آرزو وي چې د افغانستان او پاکستان ترمنځ د اختلاف په حلولو کې نفوذ ولري او له یوې مشروطې مرستې سره خپل نفوذ هم زیاتولای سي. آیا امریکا به پر دې مسله باندې غور وکړي چې افغانستان په یوه سیمه ایز پکت کې شامل کړي او په دې صورت کې یې د کانګریس د اوسنۍ لایحې سره سم د پوځي مرستو لپاره وړ وګرځوي؟

خارجې وزارت د ۱۹۴۹ کال د دسمبر پر شلمه سفارت ته هدایت ورکړ چې د افغانستان له حکومت سره د متقابلې دفاع د مرستو د قانون په اساس د هیڅ ډول امتیاز اخیستلو په باره کې بحث ونه کړي. د ډله ایزې دفاع ترتیبات یوازې د ناتو د غړو هیوادونو او یا په رایو Radar Intercept Officer_ RIO د رادار د مخنیوي افسر، ترون کې شاملو هیوادونو لپاره په نظر کې نیول سوي دي. د یونان، ترکیې او ایران د وسله وال کولو لپاره ځکه خاص ترتیبات په نظر کې نیول سوي دي چې هغوی ته د شوروي ښکاره تهدید متوجه دی. په نیژدې ختیځ او جنوبي اسیا کې، چې افغانستان هم ښایي پکښې شامل وي، د سیمه ایزو تړونونو د جوړولو لپاره پلانونه لا اوس له وخت څخه مخکې خبرې دي. خارجې وزارت، پر دې برسېره، د سفارت د دې توصیې په باره کې شک ښودلی وو چې له افغانستان سره د پوځي مرستو رشوت به ګوندي د پښتونستان د مسلې په حلولو کې مرسته وکړي. واشنگتن لیکلي وه چې سفیر سردار نعیم او د هغه سره ملګري هیات ته نه دي ویل سوي چې د وسلو غوښتنه مه کوی، بلکه افغانانو پخپله د دغه لیست ورکول ځنډولي دي او وایی چې د لیست ترتیبول ډېر زیات غور ته ضرورت لري. سفارت ته هدایت ورکړه سوی وو چې هیڅ داسې کار ونه کړي چې افغانستان ته د وسلو د مرستې هیله ور پیدا کړي.

داسې نه وه چې دا بیروکراتیک او له ابهامه ډک لیک په تلوار او بی سنجشه لیکل سوی وي بلکه پر دې لیک باندې الیرټ جی مېټیو، ډ تامس ویل، ریچرډ لیچ، او ارنیسټ فاکس په مرسته کار کړی وو او د نیژدې ختیځ او جنوبي اسیا د ځانګې یوه عالی رتبه مامور ویلیم رونتري تر نظر تېر کړی وو. د دې مکتوب لیکونکي ټول تجربه کار ډیپلوماټان وه او د افغانستان په باره کې یې هم ښه معلومات درلودل. په دې کې شک نسته چې رونتري به یو ځل د خارجه وزارت له عالی رتبه مقاماتو سره کتلي او بیا به یې نو افغانستان د پوځي مرستو اخیستونکو هیوادونه له لیست څخه ایستلی او ناوړه بللی وي.

د دې لیکونو په تبادله کې یو شمېر ډېر مهم ټکي دي چې باید توجه ورته وسي. د لومړي ځل لپاره د پښتونستان مسله رسماً له پوځي مرستو سره و تړل سوه. په کابل کې د امریکا سفارت هیله درلوده چې له دې موضوع څخه به داسې استفاده وکړي چې واشنگتن به له افغانستان سره پوځي مرستو ته تشویق کړي؛ مګر خارجې وزارت، د وسلو له اخیستلو سره، د دې مسلې تړل په کلکه رد کړ. په ۱۹۴۹ کال کې دغه نړۍ ورپځه بالاخره په داسې توپان بدله سوه

چې افغانستان خپلواکي له لاسه پکښي ورکړه. بل ټکی دا دی چې امریکا غوښتل د یونان، ترکیې او ایران لپاره، د پوځي مرستو په برخه کې، استثنایي حالت ومني مگر پر افغانستان باندې، په لوی لاس، سترګې پټې کړي. دا چې متحده ایالاتو، شوروي اتحاد، یونان، ترکیې او ایران ته تهدید باله او افغانستان ته یې خطر نه باله، که د جغرافیایي واقعیتونو او قدرت له نظره ورته وګورو، نو یوه غلطه او غم لړلې ستراتیژي وه. د متحده ایالاتو دې دریځ د افغانستان حکومت هک حیران کړ او شوروي اتحاد یې په دې عقیده کړ چې امریکا له افغانستان څخه لاس اخیستی او پر میدان یې پرې ایښی دی؛ او هغه هیواد یې د شوروي د نفوذ د ساحې په حیث پېژندلی دی. دغه غم لړلې غلط فهمي، بالاخره په ۱۹۷۹ کال کې، پر افغانستان باندې د شوروي د یرغل سبب سو. د دغو پیغامونو لهجې بالاخره په کابل کې د امریکا سفارت دې ته راووست چې خارجه وزارت ته یې ولیکل چې له افغانستان سره د وسلو د مرستو په برخه کې لږترلږه خواخوږي قدر وښيي. مگر خارجه وزارت دغه کار هم ونه کړ او په هره خبره کې یې نن و سبا کوله او ځکه یې دغو بیروکراتیکو میرزایي ګانو ته داوم ورکاوه چې ځان یې له څرګندو او سختو فیصلو له کولو څخه ژغوری.

د پیغامونو له دې تبادلې څخه د امریکا د ډیپلوماتیک سلوک یو مهم مثال ښکاره کیږي. امریکا په خپله ډیپلوماسي کې، هر وخت غواړي چې ګراني او سختي فیصلې په بیروکراتیکو حرکتونو کې وپېچي. کله چې افغانستان په وروسته کې بیا د وسلو په برخه کې د مرستو غوښتنه وکړه نو امریکا له همدغه سلوک څخه کار واخیست. امریکا، په خپله ډیپلوماسي کې، له دغه سلوک څخه ډېر زیات کار اخیستی او تر نن ورځې پورې یې اخلې؛ په ډیرو ځایونو کې یې د ډیرو مهمو مسایلو په مقابل کې یو ډول بېغمي ښودلې او کارونه یې بېخپه ځنډولي او دغې پالیسي تر نن ورځې پورې هر ځای ستونزې ورته جوړې کړې وې. په تېره بیا چې خبره د دریمې نړۍ د هیوادونو سي چې د امریکا د حکومت د دغه راز پېچلي پالیسي سره هیڅ بلد نه دي.

د افغانستان حکومت د ۱۹۴۹ کال په اوږدو کې، په کابل کې د امریکا د سفارت له ډیپلوماتانو سره د پوځي مرستو خبره څو ځله را پورته کړه. بالاخره سفارت پر وضع باندې یو ځل بیا غور وکړ او د ۱۹۵۰ کال د جنوري پر څلورمه یې خارجه وزارت ته یو ټلګرام واستاوه او پر افغانستان باندې یې د وسلو د پلورلو توصیه ورته وکړه؛ څو په دې وسیله د شوروي د نفوذ مخه ونیوله سي، د افغانستان او امریکا دوستي ټینګه سي، د افغانستان داخلي امنیت وساتل سي او له پاکستان سره د اختلافاتو د حلولو لپاره لار هواره سي.

په واشنگټن کې د امریکا د سفارت پر دې توصیو باندې ښه ډېره موده غور وسو. په دغه وخت کې د متقابلې دفاع د مرستو د قانون، چې تازه منظور سوی وو، د عملي کېدلو پر لارو چارو باندې بیروکراتیک عملیات روان وه او د افغانستان په برخه کې فیصله په تېه ودرېده. دغه ځنډ هم د ۱۹۵۱ کال د مارچ په میاشت کې هغه وخت لیري سو چې د نیژدې ختیځ او جنوبي اسیا په چارو کې د خارجه وزیر مرستیال جورج مګي کابل ته سفر وکړ. د دغه سفر په نتیجه کې یوه له هغو غلط فهمیو څخه منځته راغله چې له افغانستان سره د پوځي مرستو کېدل یې له دایمي ځنډ سره مخامخ کړ. د خارجه وزارت له کاغذونو څخه ښکاري چې سردار داوود خان، چې تازه د جنگ د وزیر په حیث مقرر سوی وو، له امریکا څخه د پوځي مرستو د غوښتنو په باره کې، د افغانستان مخکنیو تماسونو ته اشاره وکړه او له مګي څخه یې وغوښتل چې افغانستان څه وکړي چې له امریکا څخه د پوځي مرستو د ترلاسه کولو وړ وګرځي. د دغو خبرو په باب یاداشت کې راغلي دي چې مګي د داوود خان په جواب کې وویل:

۱ - افغانستان مخکې هیڅ رسمي غوښتنه نه ده کړې. سفارت ته باید یو رسمي یاداشت وسپارل سي او له هغه سره د مشخصو غوښتنو یو لیست ملګری سي.

۲ - له افغانستان سره د پوځي مرستو په برخه کې یوازینی قانوني ماده د متقابلو دفاعي مرستو د ۱۹۴۹ کال د قانون 408e برخه ده.

۳ - له کوریا، یونان، ترکیې او نورو هیوادونو سره د متحده ایالاتو تعهداتو، له نورو هیوادونو سره د پوځي مرستو کول ډېر مشکل کړي دي.

۴ - سره له هغه به هم د افغانستان له غوښتنې سره خواخوږي وښودله سي.

دا څلورمه ماده وه چې د دواړو هیوادونو ترمنځ یې یوه کلتوري ستونزه پیدا کړه. د امریکا په ډیپلوماسي کې پر یوې غوښتنې باندې په خواخوږی غور کول د سرسري کتلو معنی لري. د دې خبرې معنا په هیڅ توګه د زړه د ښه کولو نتیجه نه وه. مګر د داوود خان ورور سردار نعیم، چې په دې غونډه کې حاضر وو، داسې نتیجه اخیستې وه چې مګي ډېر مثبت نظر درلود. او مطلب یې دا وو چې که یوه غوښتنه، په رسمي توګه، د مناسبو لارو وسي، نو منظوره به سي. مګي دا خبره په مطلق ډول ردوي چې د ده مطلب دي له افغانستان سره د پوځي مرستو د کېدلو امکان وو. دا حقیقت دی چې د افغانستان غوښتنو ته، تر دغه وخته پورې، دغه ډول ګونګ جوابونه ورکړه سوي وه. د دې مشکل اساس بیا هم کلتوري ستونزه وه. امریکایانو اصلا هغه رسمي غوښتنه هم نه منله چې مخکې یې په هغه باره کې فیصله کړې نه وه. دغه علت وو چې کله افغانستان ته وویل سوه چې یو مشخص رسمي درخواست باید موجود

وي؛ او هغوی دغه درخواست کړی وو نو دوی داسې وانگېرله چې گویا امریکا د دوی وروستی غوښتنې ته مثبت جواب ورکړی دی. د ۱۹۵۱ کال د اگست پر دیارلسمه، د افغانستان حکومت د امریکا سفیر جورج میریل ته، د داوود خان او مگي تر منځ د خبرو په اساس، د هغو وسلو یو بشپړ لیست ورواستاوه چې افغانستان باید له امریکا څخه تر لاسه کړي وای. دا یاداشت واشنگتن ته ورسېدی او هلته یې یوه هلېهله جوړه کړه. خارجه وزارت د جنگ له وزارت، سپینې ماڼۍ او نورو حکومتي ادارو سره سلا مشورې وکړې او بالاخره یې د ۱۹۵۱ کال د نومبر پر اووه ویشتمه په کابل کې خپل سفارت ته جواب ولیکی. سفارت ته هدایت ورکړه سوی وو چې د افغانستان شاهي دولت ته داسې جواب ورکړي:

- ۱ - څرنگه چې له متحده ایالاتو څخه د وسلو د را نیولو په برخه کې ډیرې زیاتې غوښتنې سوي دي نو نه سي کولای چې، افغانستان ته، په لیست کې دا ټول ذکر سوي شيان ورکړي.
- ۲ - په لیست کې د ځینو موادو او وسایلو ترمنځ، چې همدا اوس یې افغانستان لري، توافق نه دی موجود. د مثال په توگه د افغانستان پوځ داسې توپونچي لري چې ۳۰۳ کالیبر مرمی استعمالوي؛ او افغانستان د ۳۰ کالیبر مرمیو غوښتنه کړې ده.
- ۳ - په لیست کې د ځینو درنو توپونو د پرزو په څېر شيان ذکر سوي دي چې، د امریکا د پوځي متخصصینو په نظر، افغانستان ضرورت نه ورته لري. پر دې موادو باندې باید دواړه هیوادونه له سره گډ غور وکړي.
- ۴ - دغه مواد، چې افغانستان یې غوښتنه کړې ده ډېر گران تماميږي او قیمت یې پنځه ویشتمه میلیونو ډالرو ته رسیږي. آیا افغانستان دونه پیسې لري چې دا مواد په رانیسي؟ پیسې باید، مخکې له مخکې، نغدي تادیبه سي؛ ځکه چې د دې شیانو لپاره پور نه ورکول کیږي.
- ۵ - د متقابلې دفاع د مرستي قانون د افغانستان له حکومت څخه د مشخصو تضمینونو غوښتنه کوي:

الف - دغه وسلې باید، د ملگرو ملتونو له منشور سره سم، یوازي د سولې او امنیت لپاره استعمال سي.

ب - وسلې باید یوازي د داخلي امنیت او د دفاعي مقاصدو لپاره استعمال سي.

ج - دغه وسلې باید، د متحده ایالاتو له اجازې پرته، بل چا ته ونه سپارلي سي.

د - د دغو وسلو په باب موافقتنامه باید له ملگرو ملتونو سره قید سي او باید عامه سي.

ه - دا وسلې باید د متحده ایالاتو له بندرونو څخه واخیستل سي او، په پاکستان د ترانزیت په شمول یې، د انتقالولو ترتیبات پخپله افغانستان ونیسي او متحده ایالات په دې برخه کې هیڅ مرسته نه سي کولای.

و - پر افغانستان باندې د دې وسلو د خرڅلاو لپاره به هغه وخت لاره هواره سي چې افغانستان د پاکستان پر ضد د پښتو نستان تبلیغات نرم کړي.

د امریکا سفیر میریل، دا ټول شرایط، د ۱۹۵۱ کال د دسمبر پر اتمه، د افغانستان صدراعظم شاه محمود خان ته، په یوه یادداشت کې وسپارل. صدراعظم دا جواب یو سیاسي رد وباله. ده وویل د وسلو د خریداری لپاره شرایط داسې وضع سوي وه چې د افغانستان لپاره یې یوازي په هغه صورت کې را نیول ممکن کړي وه چې له خپلواکي څخه تېر سي. سردار داوود او کابینې ته په دې خبره قناعت ورکړه چې امریکایانو بالاخره، پر افغانستان باندې، د وسلو د پلورلو سره د حکومتونو ترمنځ د رسمي مستقیم تماس په شرط موافقه کړې ده. دی پوهېدی چې د خپل دریځ لپاره ښه دلایل نه لري؛ او ده پخپله د امریکا ځواب افغانستان او شخصاً خپل ځانته سپکاوی باله.

له متحده ایالاتو څخه د پوځي مرستو د اخیستلو لپاره د افغانستان لومړني کوشنونه دا ښيي چې د افغانستان حکومت د امریکا له شخصي شرکتونو او د امریکا له حکومت څخه د وسلو د پېرودلو لپاره له هر فرصت څخه گټه اخیستي او ټول وس یې تمام کړی دی. هر ځل دوی له بې شمېره بیروکراتیکو خنډونو سره مخامخ سوي او لیدلې یې دي چې امریکا د دوی له داخلي امنیت سره هیڅ علاقه نه لري. په افغانستان کې د امریکا سفارت عموماً د افغانستان د دغي غوښتنې ملاتړ کړی دی مگر واشنگتن د هغوی د غوښتنو د ردولو لپاره هر وخت بېځایه پلمې کړي او یا یې د دوی په غوښتنو کې بېخي ری نه دی وهلي. تر ۱۹۵۱ کال پوري د امریکایانو دې ساره وضعیت د افغانانو له زرونو څخه هغه مینه وایستله چې د جنگ په کلونو کې یې د امریکا د مرستو له امله د هغه هیواد سره پیدا کړي وه. خو د افغانستان او امریکا په پوځي اړیکو کې اساسي او مهم کلونه، چې په راتلونکي فصل کې به بحث ورباندې وسي، د ۱۹۵۱ او ۱۹۵۴ کلونو ترمنځ وختونه وه. له پاکستان سره د امریکا اړیکو وضع ډېره پېچلې کړه او امریکا د خپل یوه دوست هیواد په مقابل کې د خپل متحد هیواد ملاتړ وکړ.

نور بیا